

THIÊN SƯ THÍCH NHẤT HẠNH
(1926-2022)

Thi kệ thực tập chánh niệm

Biên soạn: Sư Ông Làng Mai

Những bài thi kệ này cần được học thuộc lòng để thực tập hàng ngày. Mỗi câu của bài thi kệ đi theo một hơi thở, câu đầu đi với hơi thở vào, câu hai đi với hơi thở ra, v.v... Mục đích của sự thực tập là duy trì chánh niệm để an trú trong giờ phút hiện tại. Ví dụ khi đánh răng, ta nên thực tập bài thi kệ “Đánh răng và súc miệng, cho sạch nghiệp nói năng, miệng thơm lời chánh ngữ, hoa nở tự vườn tâm” trong suốt thời gian đánh răng. Ta đứng yên một chỗ để thực tập mà không đi qua đi lại, không nói chuyện, hoặc suy nghĩ tới việc gì khác. Đó là thực tập uy nghi và chánh niệm.

THỨC DẬY

Thức dậy mỉm miệng cười
Hăm bốn giờ tinh khôi
Xin nguyện sống trọn vẹn
Mắt thương nhìn cuộc đời

QUƠ DÉP

Đặt chân trên mặt đất

Là thể hiện thần thông
 Từng bước chân tinh thức
 Làm hiển lộ pháp thân

XUỐNG GIỜNG

Sáng, trưa, chiều và tối
 Mọi loài hãy giữ gìn
 Nếu dưới chân lối đạp
 Xin nguyện chóng siêu sinh

Nam mô Bồ Tát Siêu Lạc Địa

BẬT ĐÈN

Thất niệm là bóng đêm
 Chánh niệm là ánh sáng
 Đưa tinh thức trở về
 Cho thế gian tỏ rạng

XÉP MÈN

Xếp mền cho niềm vui
 Sống ngăn nắp cuộc đời
 Thân và tâm thúc liễm
 Phiền não phải rụng rời

MỞ CỬA SỞ

Mở cửa nhìn pháp thân
 Đời màu nhiệm không cùng

Lòng dẫn lòng tỉnh thức
 Dòng nước tâm trong ngàn

VẠN NƯỚC

Nước từ nguồn suối cao
 Nước từ lòng đất sâu
 Nước màu nhiệm tuôn chảy
 Ơn nước luôn tràn đầy

ĐÁNH RĂNG

Đánh răng và súc miệng
 Cho sạch nghiệp nói năng
 Miệng thơm lời chánh ngữ
 Hoa nở tự vườn tâm

SÚC MIỆNG

Súc miệng lòng cũng sạch
 Vũ trụ ngát hoa hương
 Ba nghiệp thường thanh tịnh
 Cùng Bụt chơi Tây phương

RỬA MẶT

Rửa mặt là rửa tâm
 Sạch hết mọi cấu trần
 Để cho nguồn an lạc
 Đi vào cả châu thân

VÀO NHÀ CẦU

Không nhớ cũng không sạch
Không bớt cũng không thêm
Trí tuệ Ba La Mật
Không có pháp nào trên

ĐI TIỂU

Đi tiểu trong bản môn
Đổi trao nào kỳ diệu
Ta và người không hai
Không dư mà không thiếu

RỬA TAY

Mức nước để rửa tay
Xin nguyện cho mọi người
Có đôi bàn tay khéo
Gìn giữ trái đất này

TẮM

Không sinh cũng không diệt
Không trước cũng không sau
Trao truyền và tiếp thọ
Pháp giới tính nhiệm màu

CẠO TÓC

Cạo sạch mái tóc
Nguyện cho mọi người

Dứt hết phiền não
Độ thoát cho đời

RỬA CHÂN

Sự an lạc
của ngón chân
Niềm an lạc
của thân tâm

SOI GƯƠNG

Chánh niệm là đài gương
Gương soi hình tứ đại
Đẹp nhất là tình thương
Và cái nhìn rộng rãi

MẶC ÁO

Mặc áo trong tích môn
Trang nghiêm y chánh báo
Tịnh độ trong tâm tay
Nước non cùng sáng tạo

MẶC ÁO NHẬT BÌNH

Mang áo của người tu
Tâm tư thường khỏe nhẹ
Nguyện sống đời thanh thoi
Đem vui cho trần thế

KHOÁC ÁO CA SA

(nâng ngang trán)

Đẹp thay áo giải thoát
 Áo rộng phước nhiệm màu
 Con cúi đầu tiếp nhận
 Đời đời nguyện mang theo

LÊN XUỐNG CẦU THANG

Lên hay xuống cầu thang
 Bước chân thường nhẹ nhàng
 Nếu nghe tiếng lộp cộp
 Là biết lòng chưa an

KỆ CHUÔNG (1)

Ba nghiệp lắng thanh tịnh
 Gửi lòng theo tiếng chuông
 Nguyện người nghe tỉnh thức
 Vượt thoát nẻo đau buồn

KỆ CHUÔNG (2)

Nguyện tiếng chuông này vang pháp giới
 Xa xôi tăm tối cũng đều nghe
 Những ai lạc bước mau dừng lại
 Tỉnh giác hôn mê thấy nẻo về

Nam mô đức bổn sư Bụt Thích Ca Mâu Ni

KỆ CHUÔNG (3)

Nguyện tiếng chuông này vang pháp giới
 Khắp nơi u tối mọi loài nghe
 Siêu nhiên vượt thoát vòng sinh tử
 Giác ngộ tâm tư một hướng về

Nam mô đức bốn sự Bụt Thích Ca Mâu Ni

NGHE CHUÔNG (1)

Lắng lòng nghe, lắng lòng nghe
 Tiếng chuông huyền diệu đưa về nhất tâm

NGHE CHUÔNG (2)

Nghe chuông phiền não tan mây khói
 Ý lặng, thân an, miệng mỉm cười
 Hơi thở nương chuông về chánh niệm
 Vườn tâm hoa tuệ nở muôn nơi

Nam mô đức bốn sự Bụt Thích Ca Mâu Ni

NGHE CHUÔNG (3)

Nghe tiếng chuông
 Lòng nhẹ buông
 Tâm tĩnh lặng
 Hết sầu thương
 Tập buông thả
 Thôi vấn vương
 Lắng nghe thấu

Tận nguồn cơn
Học nhìn lại
Hiểu và thương

XÉP GIÀY DÉP

Đặt dép giày ngay ngắn
Xin nguyện cho mọi người
Đôi chân thường chánh niệm
Vào ra luôn thanh thoi

VÀO THIỀN ĐƯỜNG

Vào thiền đường
Thấy chân tâm
Một ngòi xuống
Dứt trầm luân

ĐỐT LÒ

Đốt lò trong bản môn
Gửi mây về mùa Hạ
Cất mặt trời để dành
Cho những ngày Đông giá

ĐỐT NÉN

Thắp lên một ngọn đèn
Cúng dường vô lượng Bụt
Một tâm niệm an lành
Làm rạng ngời mặt đất

QUÁN TƯỢNG TRƯỚC KHI LỄ BỤT

Trong thể tính chân như
 Không chủ thể đối tượng
 Đệ tử kính lạy Bụt
 Trong tượng cảm nhiệm màu
 Biểu hiện khắp mười phương
 Như Để châu ảnh chiếu
 Nơi nào cũng có Bụt
 Và có con kính lạy

XƯNG TÁN BỤT

Phật bảo sáng vô cùng
 Đã từng vô lượng kiếp thành công
 Đoan nghiêm thiên tọa giữa non sông
 Sáng rực đỉnh Linh Phong
 Trên trán phóng hào quang rực rỡ
 Chiếu soi sáu nẻo hôn mê
 Long Hoa hội lớn nguyện tương phùng
 Tiếp nối Pháp chánh tông
 Xin quy y thường trú Phật đà gia!

XƯNG TÁN PHÁP

Pháp bảo đẹp vô cùng
 Lời vàng do chính Bụt tuyên dương
 Chư thiên trời nhạc tán hoa hương
 Pháp màu nhiệm tỏ tường

Ghi chép rõ ràng thành ba Tạng
 Lưu truyền hậu thế mười phương
 Chúng con nay thấy được con đường
 Nguyện hết sức tuyên dương
 Xin quy y thường trú Đạt ma gia!

XƯNG TÁN TẶNG

Tặng bảo quý vô cùng
 Phước điền hạt tốt đã đơm bông
 Ba y một bát bước thong dong
 Giới định tuệ dung thông
 An trú đêm ngày trong chánh niệm
 Thiền cơ chứng đạt nên công
 Chúng con tất cả nguyện một lòng
 Trở lại với tặng thân
 Xin quy y thường trú Tặng già gia!

NGÒI THIỀN SÁNG

Pháp thân tỏa sáng buổi ban mai
 Tĩnh tọa lòng an miệng mỉm cười
 Ngày mới nguyện đi trong tỉnh thức
 Mặt trời trí tuệ rạng muôn nơi
 Ngưỡng mong đại chúng tinh tiến nhiếp
 tâm thiền tập

Nam mô Bụt Thích Ca Mâu Ni (3 lần)

NGÒI THIÊN TỐI

Vững thân ngồi dưới cội bồ đề
 Ba nghiệp lắng rồi hết thị phi
 Thu nhiếp thân tâm vào chánh niệm
 Rõ soi diện mục thoát bờ mê
 Ngưỡng mong đại chúng tinh tiến nhiếp
 tâm thiền tập

Nam mô Bụt Thích Ca Mâu Ni (3 lần)

NGÒI XUỐNG

Ngồi đây ngồi cội Bồ Đề
 Vững thân chánh niệm không hề lãng xao

ĐIỀU THÂN

Trong tư thế kiết già
 Đóa hoa nhân phẩm nở
 Ưu Đàm Hoa muôn thuở
 Vẫn tỏa ngát hương thơm

ĐIỀU CHỈNH HƠI THỞ

Thở vào tâm tĩnh lặng
 Thở ra miệng mỉm cười
 An trú trong hiện tại
 Giờ phút đẹp tuyệt vời

THỞ (1)

Quay về nương tựa

Hải đảo tự thân
 Chánh niệm là Bụt
 Soi sáng xa gần
 Hơi thở là Pháp
 Bảo hộ thân tâm
 Năm uẩn là Tăng
 Phối hợp tinh cần
 Thở vào thở ra
 Là hoa tươi mát
 Là núi vững vàng
 Nước tĩnh lặng chiều
 Không gian thanh thang

THỞ (2)

Thở vào biết thở vào
 Thở ra biết thở ra
 Hơi thở vào đã sâu
 Hơi thở ra đã chậm
 Thở vào tôi thấy khỏe
 Thở ra tôi thấy nhẹ
 Thở vào tâm tĩnh lặng
 Thở ra miệng mỉm cười
 An trú trong hiện tại
 Giây phút đẹp tuyệt vời

THỜ (3)

Đã về

Đã tới

Bây giờ

Ở đây

Vững chãi

Thành thoi

Quay về

Nương tựa

Nay tôi đã về

Nay tôi đã tới

An trú bây giờ

An trú ở đây

Vững chãi như núi xanh

Thành thoi dường mây trắng

Cửa vô sinh mở rồi

Trạm nhiên và bất động

NGÒI THIÊN (1)

Ngòi thiên trong tích môn

Nơi nào không thành đạo?

Sinh tử trải bao lần

Phút giây nào độc đáo

NGÒI THIÊN (2)

Ngòi thiên trong bản môn

Giây nào cũng thành đạo
 Cội nào cũng bồ đề
 Tòa nào cũng Đa bảo

TÊ CHÂN ĐỔI CÁCH NGỒI

Khổ thọ và lạc thọ
 Như mây trời theo gió
 Hơi thở là giây neo
 Thuyền về nơi bến cũ

THIÊN HÀNH

Ý về muôn vạn nẻo
 Thiên lộ tâm an nhiên
 Từng bước gió mát dậy
 Từng bước nở hoa sen

CHẤP TAY CHÀO

Sen búp xin tặng người
 Một vị Bụt tương lai

NÂNG BÌNH BÁT (1)

Bình bát của Như Lai
 Nay được nâng trên tay
 Nguyện hết lòng thực tập
 Pháp tam luân không tịch

NÂNG BÌNH BÁT (2)

Bình bát của Như Lai

Dùng làm ửng lượng khí
 Xin giữ để nuôi thân
 Và nuôi lớn chánh trí

NÂNG BÁT KHÔNG

Tay nâng chiếc bát không
 Tôi biết rằng trưa nay
 Tôi có đủ may mắn
 Để có bát cơm đầy

NÂNG BÁT ĐẦY

Tay nâng bát cơm đầy
 Tôi thấy rõ vạn vật
 Đang dang tay góp mặt
 Để cùng nuôi dưỡng tôi

CHÚ NGUYỆN

Pháp Bụt thật phi thường
 Bảy hạt đầy mười phương
 Cúng dường khắp pháp giới
 Từ bi không biên cương

Án độ lợi ích tóa ha (3 lần)

XUẤT SANH

Đại bàng Garuda
 Quỷ thần nơi khoáng dã
 Mẹ con quỷ La Sát

Cam lồ đều no đủ
Án mục để tóa ha (3 lần)

QUÁN NIỆM TRƯỚC KHI ĂN

Bụt dạy ta khi ăn
 Nên duy trì chánh niệm
 Đại chúng khi nghe chuông
 Xin thực hành năm quán:

1. Thức ăn này là tặng phẩm của đất trời, của muôn loài và công phu lao tác.
2. Xin nguyện ăn trong chánh niệm và với lòng biết ơn để xứng đáng thọ nhận thức ăn này.
3. Xin nhớ nhận diện và chuyển hóa những tật xấu, nhất là tật ăn uống không có chừng mực.
4. Chỉ xin ăn những thức có tác dụng nuôi dưỡng và ngăn ngừa tật bệnh.
5. Vì muốn nuôi dưỡng tình huynh đệ, xây dựng tăng thân, và chí nguyện độ đời nên thọ nhận thức ăn này.

TRƯỚC KHI ĂN

Vạn vật tranh sống
 Trên quả đất này

Nguyện cho tất cả
Có bát cơm đầy

BỐN ĐŨA ĐẦU

Đũa thứ nhất, học hiền tặng niềm vui
Đũa thứ hai, học làm vợ nổi khổ
Đũa thứ ba, học giữ lòng hoan hỷ
Đũa thứ tư, học thực tập thả buông

ĂN CƠM (1)

Ăn cơm nơi tích môn
Nuôi sống cả tổ tiên
Mở đường cho con cháu
Cùng tìm hướng đi lên

ĂN CƠM (2)

Ăn cơm nơi tích môn
Nhai đều như nhịp thở
Nhiệm màu ta nuôi nhau
Từ bi nguyên cứu độ

NHÌN BÁT CƠM ĐÃ SẠCH THỨC ĂN

Bát cơm đã vợ
Bụng đã no rồi
Bốn ợn xin nhớ
Nguyện sẽ đền bồi

NÂNG CHÉN TRÀ LÊN

Chén trà trong hai tay
 Chánh niệm nâng tròn đầy
 Thân và tâm an trú
 Nơi này và ở đây

RỬA BÁT (1)

Rửa bát trong tích môn
 Ta rửa bát ngàn đời
 Bát dơ rồi bát sạch
 Đều trên đường rong chơi

RỬA BÁT (2)

Rửa bát trong tích môn
 Ta nhìn ta mỉm cười
 Ta làm chi đó vậy
 Kia nụ hồng đang tươi

RỬA BÁT (3)

Rửa bát nơi tích môn
 Chồng lên ba vạn cái
 Nhìn qua cửa bản môn
 Bát rửa hoài không ngại

QUÉT TƯỚC

Siêng năng quét đất Bụt
 Cây tuệ nẩy mầm xanh

QUÉT LÁ (1)

Quét lá nơi bản môn
 Lá nào cũng thị hiện
 Chơi đi trốn đi tìm
 Chẳng đi mà chẳng đến

QUÉT LÁ (2)

Quét lá nơi bản môn
 Ta cùng Người thị hiện
 Đi về phía mặt trời
 Hẹn nhau cùng lên tiếng

TƯỚI CÂY TRONG CHẬU

Đừng thấy mình riêng lẻ cây ơ
 Nước này tuôn chảy từ mạch đất trời
 Nước này là đại địa
 Ta có nhau tự muôn đời

DỌN THIỀN ĐƯỜNG

Nơi thiền đường im mát
 Quét dọn không thấy mệt

CẮT HOA

Xin cắt một cành hoa
 Tặng phẩm của đất trời
 Hoa là vị Bồ Tát
 Làm đẹp cho cuộc đời

CẨM HOA

Trang nghiêm Tịnh Độ
 Nơi cõi ta bà
 Đất tâm thanh tịnh
 Hiện lộ ngàn hoa

THAY NƯỚC BÌNH HOA

Nước giữ hoa tươi
 Hoa nở cho người
 Hoa thở tôi thở
 Hoa cười tôi cười

TẮM BỤT

Hôm nay được tắm cho Như Lai
 Trí tuệ quang minh công đức lớn
 Chúng sanh ba cõi đang chìm đắm
 Được thấy trần gian hiện pháp thân

CHÙI CẦU TIÊU

Đẹp thay sự quét dọn
 Tịnh nghiệp ngày thêm lớn

ĐỒ RÁC (1)

Một thùng rác bẩn
 Một bông hồng thơm
 Muôn vật chuyển hóa
 Thường trong vô thường

ĐỒ RÁC (2)

Đồ rác chôn bản môn
 Nhìn cái nhìn bất nhị
 Gửi gắm về tương lai
 Bông hoa đầu thế kỷ

LÀM VƯỜN

Đất đưa ta ra đời
 Rồi đất ôm ấp ta
 Sinh diệt trong hơi thở
 Sinh diệt như hằng sa

TRỒNG CÂY

Tôi gửi tôi cho đất
 Đất gửi đất cho tôi
 Tôi gửi tôi nơi Bụt
 Bụt gửi Bụt nơi tôi

NHỎ CỎ (1)

Nhỏ cỏ nơi tích môn
 Nhớ đến Lý Huệ Tông
 Ta nhỏ cỏ dùm vua
 Hiến tặng đời sự sống

NHỎ CỎ (2)

Nhỏ cỏ nơi tích môn
 Nhớ đến Trần Thái Tông

Nhỏ cỏ dùm Chiêu Hoàng
Cho sông dài biển rộng

NHỎ CỎ (3)

Nhỏ cỏ nơi tích môn
Nhớ nhìn bản môn cười
Bản môn không che mặt
Tích môn liền thành thơi

NHỎ CỎ (4)

Nhỏ cỏ nơi bản môn
Ta nhớ chú điệu xưa
Bụt che chở ngàn đời
Cho muôn ngàn cậu bé

TƯỚI CÂY (1)

Nước mát và mặt trời
Cùng làm nên màu xanh
Cam lộ của Bồ Tát
Rưới xuống nơi sa mạc
Thành biển xanh
Mông mênh

TƯỚI CÂY (2)

Tưới cây trong bản môn
Tham dự vào sự sống

Mây tuyết cùng một dòng
Núi cao về biển rộng

TƯỚI CÂY (3)

Tưới cây trong tích môn
Tham dự vào sự sống
Mây tuyết cùng một dòng
Núi cao về biển rộng

LẶT RAU

Mặt trời xanh rờn một rổ rau tươi
Vạn pháp nương nhau làm nên cuộc đời

MỞ MÁY VI TÍNH

Thấp lên máy vi tính
Ý tiếp xúc với Tàng
Tập khí nguyện chuyển hóa
Nuôi lớn Hiếu và Thương

NHẮC ĐIỆN THOẠI

Tiếng đi ngoài ngàn dặm
Xây dựng niềm tin yêu
Mỗi lời là châu ngọc
Mỗi lời là gấm thêu

GẮN DÂY AN TOÀN

Hai phần ba tai nạn
Xảy ra tại gần nhà

Biết vậy tôi cần trọng
Dù không đi đâu xa

CHÍT KHĂN

Mái tóc đẹp ngày nào
Nay thành chiếc khăn nâu
Giúp tôi luôn ý thức
Tự do là người tu

ĐI XE ĐẠP

Ngồi thẳng trên xe đạp
Vững chãi giữ thẳng bằng
Phúc xin tu cùng Tuệ
Hành và Giải song song

TRƯỚC KHI RỒ MÁY XE

Trước khi cho máy nổ
Tôi biết tôi đi đâu
Xe với tôi là một
Xe mau tôi cũng mau

GIẬN (1)

Cái giận làm tôi xấu
Biết vậy tôi mỉm cười
Quay về thủ hộ ý
Từ quán không buông lời

GIẬN (2)

Giận nhau trong tích môn
 Thở nhìn bản môn cười
 Trò ghét thương đấp đỏi
 Sông nước cứ đầy vơi

GIẬN (3)

Giận nhau trong tích môn
 Nhắm mắt nhìn mai sau
 Trong ba trăm năm nữa
 Người đâu và ta đâu?

NHÌN BÀN TAY

Bàn tay là của ai
 Chưa từng một lần chết
 Ai ngày qua đã sinh
 Ai ngày mai sẽ diệt

KHÂU ÁO

Khâu áo chôn tích môn
 Cho đời lành lặn lại
 Mũi kim sợi chỉ này
 Là công phu gặt hái

KỆ VÔ THƯỜNG

Ngày nay đã qua
 Đời sống ngăn lại

Hãy nhìn cho kỹ
Ta đã làm gì?
Đại chúng hãy cùng tinh tấn
Thiền tập hết lòng
Sống cho sâu sắc và thành thơi
Đừng để tháng ngày trôi đi oan uổng.

Source: <https://langmai.org/>

<https://quangduc.com/author/post/95/1/thien-su-thich-nhat-hanh>